

najzanimivejše branje slovenskim (mladim) bralcem.

Za odprtje razstave smo pripravili mednarodno strokovno konferenco, na kateri so slovenski in hrvaški strokovnjaki spregovorili o izvorni in prevodni otroški in mladinski literaturi. Namenjena je bila strokovni javnosti, torej knjižničarjem, založnikom, urednikom, profesorjem, študentom in vsem, ki so povezani z otroško in mladinsko literaturo. Uvodne pozdravne govore so prispevale: mag. Iva Premerl, direktorica Mladinske knjige Trgovine, mag. Jelka Gazvoda, direktorica Mestne knjižnice Ljubljana, in Vesna Terzić, veleposlanica Republike Hrvaške v Sloveniji. V strokovnem delu so sodelovali: dr. Dragica Haramija (Pedagoška fakulteta in Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru), Natalija Dragoja (Knjižnica mesta

Zagreb), mag. Darja Lavrenčič Vrabec (MKL, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Oddelek za otroke in mladino KOŽ), dr. Veronika Rot Gabrovec (Filozofska fakulteta v Ljubljani in Bralno društvo Slovenije) in mag. Tilka Jamnik (Slovenska sekcija IBBY). Na okrogli mizi, ki jo je vodil dr. Igor Saksida (Pedagoška fakulteta v Ljubljani), pa so sodelovali: Katja Stergar (Javna agencija za knjigo), Irena Miš Svolfšak (Založba Miš), Natalija Dragoja, dr. Dragica Haramija, mag. Darja Lavrenčič Vrabec, dr. Nada Grošelj (prevajalka) in Kašmir Huseinović (založba Kašmir Promet iz Zagreba).

<http://www.bookfair.bolognafiere.it/en/the-best-venue-for-childrens-publishers-to-meet/878.html>

http://www.mladinska.com/knjigarna_konzorcij/bologna_po_bologni

BRALNOSPodbUJEVALNA AKCIJA NA TEMO SVETLOBA

Tudi ob letošnjem 2. aprilu smo pripravili bralnospodbujevalno akcijo. Pobudnika in krovna organizatorja sta bila tako kot prejšnji dve leti Slovenska sekcija IBBY in MKL, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo. Soorganizatorji so bili: Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, DSP – sekcija za mladinsko književnost in Mariborska knjižnica, revija *Otrok in knjiga*. Ob letošnjem mednarodnem letu svetlobe smo jo namenili branju različnega gradiva na temo svetlobe. Osnova je bil obsežen nabor gradiva, ki ga je pripravila MKL, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, in ga razstavila pod naslovom »Svetloba – slika – sporočilo« v MKL, Knjižnici Otona Župančiča. Odprtje razstave je bilo 2. aprila, na svečani

prireditvi z naslovom Sijaj, sijaj, sončece so sodelovali otroci iz vrtca Ledina in pravljničarka Anja Štefan.

Avtor razstave **Vojko Zadavec**, sodelavec MKL, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo, je takole zapisal:

Pojem svetloba zavzema osrednje mesto človeštva. Človeku/bitju omogoča življenje, človeku/mislečemu bitju pa je preprosto čutno zaznavo razvila v doživljanje in misel. Zato razstava želi govoriti o treh razsežnostih tega pojma.

Druga razsežnost je psihološka. To je posrečen spoj lastnosti elektromagnetnega valovanja zunaj in znotraj živega bitja, še zlasti človeka, ki ima največjo zmogljivost »elektromagnetne mreže« svojega živčnega sistema. Ta spoj namreč preproste odboje svetlobnih žarkov spreminja v slike – mejnike pri razločevanju okolice od

samega sebe, pri človeku pa tudi osnovo za dajanje imen vsem stvarim.

Tretja razsežnost pripada samo človeku, saj mu je sposobnost dajanja imen omogočila pojmovno sporazumevanje s svojimi bližnjimi, s tem pa ustvarila svet zavesti in z njo novo veselje, veselje sporočil z nešteti miselnimi in kulturnimi svetovi.

Zaradi odločilne pomembnosti svetloba v človeški kulturi predstavlja na eni strani znamenje moči (vladanja), na drugi strani pa simbol svobode (predvsem svobode duha). Korintski učenjak Diogen pravi Aleksandru Velikemu: Umakni se mi s sonca! (Doskočilova: *Diogen v sodu*, 32). Če bi človekova svoboda oddajala vidno svetlobo, bi bil danes planet ovit v globoko temo, toliko človeštva je v suženjskem odnosu: premnogi so sužnji ljudi in mnogi sužnji želja. Umetnost in v njej literatura ves čas razpihava ogenjček svobode, da bi nas ogrela in nam svetila. Zato je skrb za svobodo odgovornost; pravico imamo biti svobodni in odgovorni smo za svobodo drugih. Izobrazba in kultura nam to odgovornost nalagata.

Izpostavljene so torej fizika (predvsem vidni spekter), psihologija (predvsem psihologija barv) in umetnost (predvsem slikarstvo in mladinsko leposlovje).

Mladinsko leposlovje je v resnici posuto po vsej razstavi, spremlja vse vidike in pojavne oblike svetlobe, povsod naletava kot sneg. No, samo skuša. Svetloba je namreč mnogo več, kot jo moremo (in smemo varno) ujeti, in slik je mnogo več, kot jih uspe uloviti naš pogled (pa še »vsaka ima svojega slikarja«). Zato se razstava svetlobe in slike bolj dotakne, ju nakaže kot izhodišče za prikaz največjastnejše posledice: sporočila. Temé (in mraka) torej ne bi smelo biti toliko.

Seznam leposlovnih knjig je organiziran v naslednje skupine, ki podpirajo gornja sporočila:

- barve (splošno kot pojav ali prispodoba)
- zelena (kot klorofil ali prispodoba)
- rdeča (kot hem ali prispodoba)
- modra (kot modrost ali prispodoba)
- narava svetlobe (viri, lastnosti in simbolika)
- nasilje (pomanjkanje svetlobe, še posebej rumenega (prijaznega) spektra)

- rasizem in sleherni nasilni -izmi (popolno umanjkanje svetlobe, še posebej modrega (razumnega) spektra)
- svoboda (dragocenost svetlobe in hrepenenje po njej)
- prijateljstvo in ljubezen (svetloba preživetja in lučka dostojanstva).

Seznam strokovnih knjig na temo SVE-TLOBA – SLIKA – SPOROČILO se ne omejuje samo na knjige za otroke in mladino, ampak vsebuje tudi nekaj primerov knjig, ki jih navadno dobimo na oddelkih za odrasle. Tudi pri tem seznamu velja opomba, da so nabrane knjige zgolj primeri za možno razmišljanje o temi; seznam še zdaleč ni sistematičen izbor, ki bi zmožel predstaviti celovitost teme. V seznam je vključenih tudi nekaj knjig iz oddelka za odrasle, in sicer kot posebna spodbuda mentorjem: ker smo odrasli tisti, ki otrokom ponujamo branje, jih branja učimo in jih prepričujemo, »da nas bo brez branja pobralo« (uporabljeno po pesniku Pavčku), je prav, da v vlogi mentorja občasno preverjamo svoje znanje o temah, ki jih ponujamo otrokom. Tudi o tako usodnem in večplastnem pojavu kot je svetloba.

Bralnospodbujevalna akcija je potekala od 19. marca – svetovnega dneva pripovedništva, preko 2. aprila – mednarodnega dneva knjig za otroke, Slovenskih dnevov knjige, 23. aprila – svetovnega dneva knjige in avtorskih pravic, Noči knjige in vse do konca šolskega leta. K branju gradiva na temo svetlobe smo spodbujali v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah, v splošnih in šolskih knjižnicah, knjigarnah, različnih medijih idr. tako otroke in mladino kot odrasle in starejše; spodbujali smo zasebno branje oz. posameznike, skupine, javnost ...

Seznami gradiva Pionirske in drugih soorganizatorjev akcije so dostopni na domači strani Slovenske sekcije IBBY: <http://www.ibby.si>.

2. aprila zvečer je bilo v prostorih Društva slovenskih pisateljev še tradicionalno praznično srečanje, ki smo ga skupaj pripravili Slovenska sekcija

IBBY, Društvo slovenskih pisateljev – sekcija za mladinsko književnost, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS ter revija *Otrok in knjiga*. V uradnem delu smo predstavili svoje delo in dobitnike nagrad za mladinsko književnost v zadnjem letu.

7. aprila je v MKL, Knjižnici Otona Župančiča potekal **simpozij** z naslovom ***Od klasične do virtualne knjižnice za otroke in mladino***. Pripravila ga je MKL, Pionirska v sodelovanju s Slovensko sekcijo IBBY in revijo *Otrok in*

knjiga. Svoja razmišljanja so predstavili: dr. Igor Škamperle (FF Ljubljana), Lenart J. Kučič (publicist in novinar), dr. Miha Kovač (FF Ljubljana), mag. Aleš Klemen (MKL, koordinator območnosti), Anja Frković Tršan (MKL, območna koordinatorka domoznanske dejavnosti), mag. Tilka Jamnik (predsednica Slovenske Sekcije IBBY) in Konrad Zadravec (MKL, Pionirska). V tej številki revije *Otrok in knjiga* objavljamo dva simpozijška prispevka (na str. 18–29).

USPEHI SLOVENSКИH USTVARJALCEV MLADINSKE KNJIŽEVNOSTI V MEDNARODNEM PROSTORU

Urednik **Andrej Ilc** je postal član mednarodne žirije za Andersenovo nagrado 2016. Odločitev Izvršnega odbora Mednarodne zveze za mladinsko književnost (IBBY) je bila uradno objavljena na sejmju otroških knjig v Bologni.

Naša kandidata za **Andersenovo nagrado 2016** sta pisateljica **Svetlana Makarovič** (kandidirali smo jo že leta 1998, 2000 in 2002) in ilustrator **Marjan Manček**.

Letošnje dobitnik nagrade **ALMA** (dogodek v Wimmerbyju je doživel tudi neposreden prenos preko interneta) je **bralni inštitut PRAESA iz Južne Afrike**, ki je dobil že tudi IBBY Asahi Reading Promotion Award 2014, in sicer na 34. kongresu IBBY v Ciudad de Mexico (<http://www.alma.se/en/award-winners/2015/>)

Naša nominiranca za nagrado **ALMA 2015** sta bila pisateljica **Janja Vidmar** in

ilustrator **Damijan Stepančič**. Pripravljamo pa že novi kandidaturi, torej za nagrado **ALMA 2016**; naša kandidata bosta pisatelj **Andrej Rozman Roza** in ilustrator **Peter Škerl**.

Na sejmju v Bologni so bile za osrednjo razstavo izbrane tudi ilustracije **Maje Kastelic** iz slikanice brez besed ***Deček in hiša*** (Mladinska knjiga, 2015). To slikanico smo podarili mladinski knjižnici v begunskem centru na otoku Lampedusa (<http://www.bibliotecasalabora.it/ragazzi/ibby/eventi-u.php?u=25395>).

Slovenska ilustratorica **Andreja Peklar** se je uvrstila med finalistice **Silent Book Contest 2015** s svojo slikanico v nastajanju ***Ferdo, velikanski ptič*** (<http://silentbookcontest.com/www.silentbookcontest.com/finalists-2015-ENG.html>).

Tilka Jamnik